

સૌરાષ્ટ્ર આસપાસ

ભારત-અમેરિકા ટ્રેડ ડીલ: તક, ચેતવણી અને સંતુલન

ભારત અને અમેરિકા વચ્ચે પ્રસ્તાવિત ટ્રેડ ડીલ આજના વૈશ્વિક અર્થતંત્રમાં એક મહત્વપૂર્ણ ઘટના તરીકે જોવામાં આવે છે. બંને દેશો વિશ્વના મોટા લોકતંત્ર છે અને આર્થિક રીતે એકબીજાના મહત્વના ભાગીદાર પણ છે. છેલ્લા કેટલાક વર્ષોમાં વેપાર, રોકાણ, ટેકનોલોજી અને વ્યૂહાત્મક સહકારમાં નંદપાત્ર વધારો થયો છે. આવા સમયે ટ્રેડ ડીલ માત્ર આયાત-નિકાસનો કચાર નથી, પરંતુ તે ભારતના વિકાસ માર્ગ, રોજગાર સર્જન અને વૈશ્વિક સ્થાનને અસર કરે એવી બાબત છે. ભારત માટે અમેરિકા સૌથી મોટા નિકાસ બજારોમાંનું એક છે. આઈટી સેવાઓ, ફાર્માસ્યુટિકલ્સ, ટેક્સટાઇલ્સ, એમ્બિનિયલિંગ પ્રોડક્ટ્સ અને કૃષિ આદિરિત ઉત્પાદનોમાં ભારતે અમેરિકામાં મજબૂત પકડ બનાવી છે. ટ્રેડ ડીલ થવાથી આ ક્ષેત્રોમાં ટેલિફોન, માર્કેટ એક્સેસ અને નિયમોની સરળતા શક્ય બને છે. પરિણામે ભારતીય ઉદ્યોગને નવી તકો મળશે અને નિકાસમાં વધારો થવાની સંભાવના ઊભી થશે. ખાસ કરીને નાના અને મધ્યમ ઉદ્યોગો માટે આ ડીલ નવા દરવાજા ખોલી શકે છે. અમેરિકા માટે ભારત એક ઝડપથી વિકસતું બજાર છે. ભારતની મોટી વસ્તી, વધતી આવક અને ડિજિટલ ક્રાંતિને કારણે અમેરિકન કંપનીઓ અહીં રોકાણ કરવા ઉત્સુક છે. ઊર્જા, ડિજેન્સ, સેમિકન્ડક્ટર, ટેલિકોમ અને ટેકનોલોજી જેવા ક્ષેત્રોમાં અમેરિકા પોતાની હાજરી વધારવા માંગે છે. ટ્રેડ ડીલ દ્વારા બૌદ્ધિક મિલ્કતના નિયમો, ડેટા સુરક્ષા અને રોકાણ સુરક્ષાના મુદ્દાઓમાં સ્પષ્ટતા આવે તો અમેરિકન રોકાણકારોને વિશ્વાસ મળશે. પરંતુ આ ડીલ સાથે કેટલીક ચેતવણીઓ પણ જોડાયેલી છે. ભારત માટે સૌથી મોટો પડકાર એ છે કે સ્થાનિક ઉદ્યોગો અને ખેડૂતોના હિતોને કેવી રીતે સારવાવા. કૃષિ ક્ષેત્રમાં અમેરિકા સબસીડીયુક્ત ઉત્પાદન સાથે સ્પર્ધા કરે છે. જો બજાર વધુ ખુલ્લું કરવામાં આવે તો ભારતીય ખેડૂતો પર દબાણ આવી શકે છે. દૂધ ઉત્પાદનો, અનાજ અને અન્ય કૃષિ વસ્તુઓમાં ભારતને સાબલી રાખવી પડશે. ટ્રેડ ડીલમાં સંતુલન ન રાખવામાં આવે તો લાંબા ગાળે ગ્રામિણ અર્થતંત્રને નુકસાન થઈ શકે છે. ડિજિટલ ટ્રેડ અને ડેટા લોકલાઈઝેશન પણ એક સંબંધિત મુદ્દો છે. ભારત ડેટાને દેશની અંદર રાખવા પર ભાર મૂકે છે, જ્યારે અમેરિકા ખુલા ડેટા સ્કેનો પક્ષમાં છે. આ મુદ્દા સંબંધિત સાધવી સરળ નથી. જો ભારત પોતાના નિયમોમાં વધારે છૂટ આપે તો સ્થાનિક સ્ટાર્ટઅપ્સ અને ડિજિટલ સુરક્ષા પર અસર પડી શકે છે. બીજી તરફ, કડક નિયમો રાખવાથી અમેરિકન ટેક કંપનીઓ અસંતુષ્ટ થઈ શકે છે. અહીં સમજાવવી પૂરક મધ્યમ માર્ગ શોધવો જરૂરી છે.

ટ્રેડ ડીલનો એક મહત્વનો પાસું ભૂ-રાજનીતિ એટલે કે બિયો પોલિટિકલ સાથે પણ જોડાયેલો છે. ચીન સાથે વધતી સ્પર્ધાના સમયમાં અમેરિકા ભારતને એક મહત્વપૂર્ણ ભાગીદાર તરીકે જુએ છે. સાવાય રેઇનનું વૈવિધ્યીકરણ, મેથ્યુરિટીયુક્તિનું સ્થાપનાર અને ઈન્ફ્રા-પેસિફિકમાં સ્થિતિ માટે ભારતની ભૂમિકા મહત્વની છે. આ સંબંધમાં ટ્રેડ ડીલ ભારતને વૈશ્વિક સાવાય રેઇનમાં વધુ મજબૂત સ્થાન અપાવી શકે છે. ભારત સરકારે 'મેક ઇન ઈન્ડિયા' અને 'આઈઆઈઆર ભારત' જેવી પહેલો શરૂ કરી છે. ટ્રેડ ડીલ આ પહેલોને સહારો આપે એવી હોવી જોઈએ, નહીં કે તેને નબળી પાડે. આશ્ચર્ય પર અતિ નિર્ભરતા વધે તેવું કોઈ પણ પગલું લાંબા ગાળે નુકસાનકારક બની શકે છે. તેથી કચરમાં એવી શરતો હોવી જોઈએ કે જે ટેકનોલોજી ટ્રાન્સફર, સ્કિલ ડેવલપમેન્ટ અને સ્થાનિક ઉત્પાદનને પ્રોત્સાહન આપે.

આ ટ્રેડ ડીલથી રોજગાર સર્જનની અપેક્ષા પણ રાખવામાં આવે છે. નિકાસ વધવાથી અને રોકાણ આવવાથી નવા રોજગાર ભેગા થઈ શકે છે. પરંતુ આ લાભ વાસ્તવિક બનશે કે નહીં, તે અમલ પર આધાર રાખે છે. કાગળ પર સાચા લાગતા કરારો ઘડી વાર જમીન પર અલગ પરિણામ આપે છે. તેથી પારદર્શિતા, સમયબદ્ધ અમલ અને નિયમિત સમીક્ષા જરૂરી છે.

દરિયાઈ પથ્થરો પર કુદરતની કલાત્મક કોતરણી

કલિક કોર્નર

તળાજા તાલુકાના પ્રખ્યાત પર્યટન સ્થળ જાંઝમેરથી આગળ મધુવન-મેથળા તરફ વિસ્તરતા દરિયા કિનારે આવેલા પથ્થરો પર કુદરતે અદ્વિતીય કલાત્મક કોતરણી સર્જી છે. અવિરત દરિયાઈ મોજાઓની થપાટોથી સ્વયંભૂ રીતે રચાયેલી ગુફાઓ અને તેના પર ઉકેરાતી સૂક્ષ્મ કોતરણી મનમોહક દૃશ્ય ઉપસાવે છે. આ કોતરણીમાં દેખાતી ચોક્કસ અને સુસંગત પેટર્ન અભ્યાસ માટે એક રસપ્રદ વિષય બની રહ્યો છે. એવું લાગે છે જાણે કુદરતે પોતે જ હથોડી અને ટાંકણું હાથમાં લઈ કોઈ પ્રાચીન શિલ્પકારની જેમ શિલાઓ પર પોતાની કળા કંડારી હોય. પવન, પાણી અને સમયના સંયોજનથી રચાયેલ આ કુદરતી સ્થાપત્ય માનવ કલ્પનાને પણ ચકિત કરી દે તેવું છે. આવી અદ્ભુત કુદરતી કલાનો યોગ્ય પ્રચાર-પ્રસાર કરી પ્રવાસીઓને આકર્ષવા માટે પ્રવાસન વિભાગે વિશેષ અને સુયોજિત પગલાં લેવાની જરૂર છે, જેથી આ અનોખું દરિયાઈ વૈભવ વધુ લોકો સુધી પહોંચે અને તેનું સંરક્ષણ પણ સુનિશ્ચિત થાય. (તસવીર કથા: ચિરાગસિંહ પરમાર)

મર્યાદિત ખર્ચ અને સમયમાં યાદગાર સહેલગાહનો આનંદ આપતાં સ્થળો

૨૦૨૫ની સાલ પૂરી થઈ પરંતુ ઈંડીના દિવસો હજી બરકરાર છે. તેથી ઘણાં લોકો સંતાનો સાથે રજાઓ ગાળવા કોઈક નિકટના સ્થળે જવા ઈચ્છતા હોય તે સ્વાભાવિક છે. આપણા દેશમાં ફરવા લાયક સ્થળોનો તોટો નથી. ભારતમાં થોડાં દિવસ માટે અને મર્યાદિત ખર્ચમાં ફરવા જવા માટેના એટલા બધા સ્થળો છે કે ક્યાં જવું એ બાબતે મૂંઝવણ થઈ પડે. આજે આપણે આવા કેટલાંક ટુરિસ્ટ પોઈન્ટ્સની વાત કરીશું.

જેમને પૌરાણિક સ્થળો જોવામાં રસ હોય તેમને માટે કર્ણાટકમાં આવેલું હમ્પી શ્રેષ્ઠ સ્થળ છે. વર્દ હેરિટેજ સાઈટમાં સ્થાન મેળવનાર પૌરાણિક નગરમાં તમને વિજયનગર શાસનના સંખ્યાબંધ મંદિરના ભવનાવશેષો જોવા મળશે. આ સિવાય તુંગભદ્રા નદીના દક્ષિણ કિનારે સાતમી સદીનું હિન્દુ મંદિર વિરૂપક્ષ પણ જોવાલાયક છે. તેની જ રીતે વિકલ મંદિર સામે જોવા મળતો પાપાણમાંથી કોતરેલો વિશાળ રથ પૌરાણિક સ્થાપત્યોમાં રસ ધરાવનારાઓને ખૂબ આકર્ષે છે.

મજાની વાત એ છે કે અહીંના એક મંદિરમાંથી બીજા દેવાલયમાં જવા માટે ટાંગાની સવારી કરવાની તક પણ મળે છે. બાકી શહેરવાસીઓ માટે હવે ટાંગા દુર્લભ થઈ ગયાં છે. અહીંની નદીમાં નૌકાવિહાર માટે ક્રોકોનટ બાસ્ટેટ બોટની મોજ પણ માણવા જેવી છે. હમ્પીની આબોહવા સામાન્ય રીતે ગરમ અને સુકી હોય છે. પણ ડિસેમ્બરથી ફેબ્રુઆરી દરમિયાન અહીં ટાઢ હોવાથી પ્રવાસ કરવા માટે આ સમયગાળો શ્રેષ્ઠ ગણાય છે.

પશ્ચિમ બંગાળમાં હિમાલયની તળેટીમાં આવેલું દાર્જિલિંગ હમેશાંથી પ્રવાસીઓને પ્રિય રહ્યું છે. તેમાં યુનેસ્કોની હેરિટેજ સાઈટમાં સમાવિષ્ટ થયેલી ૧૮૮૧માં શરૂ કરવામાં આવેલી અહીંની ટોચ ટ્રેન પર્યટકોના આકર્ષણનું કેન્દ્ર છે. ટ્રેકિંગના શોખીનો માટે અહીંની ટાઈગર હિલ ઉત્તમ સ્થળ લેખાય છે. વળી સાહસિકો માટે અહીં પેરાગ્લાઈડિંગ અને કેયાકિંગ જેવી એડવેન્ચર સ્પોર્ટ્સ પણ ઉપલબ્ધ છે. સાંડકરૂની જંગલ સફારી તેમ જ ફાલુટ અને સિંગાલિલા નેશનલ પાર્ક પણ પર્યટકો માટે આકર્ષણના કેન્દ્રો છે.

ઉત્તરાખંડમાં આવેલું ઓલી હિમાલયનું સ્કી રિસોર્ટ ગણાય છે. શંકુ અને ઓકના વૃક્ષોથી સમૃધ્ધ ઓલીમાં આવેલું બદ્રીનાથ મંદિર આસ્થાળુઓ માટે શ્રદ્ધાનું સ્થાનક છે. અહીં આવેલી મનમોહક ડૂલાવર વેલી, સ્નો લેપર્ડ અને રેડ ફોક્સની વસતિ ધરાવતા રાષ્ટ્રીય ઉદ્યાનો પર્યટકોને આકર્ષે છે. ઓલીની ટેકરીઓ પર જવા કેબલકાર ઉપલબ્ધ છે. આ કેબલકાર ઓલીને જોશીમઠ સાથે જોડે છે. જોકે અહીંની હોટેલો પ્રમાણમાં મોંઘી હોવાથી પ્રવાસીઓ જોશીમઠ પાતે આવેલી થોડી સૌથી હોટેલોમાં પણ ઉતરી શકે છે. સ્કીઈંગ કરવા આવનારાઓને ઓલીના પ્રમાણિત ટ્રેનનો મદદ કરે છે. ખાસ કરીને પહેલી વખત સ્કીઈંગ કરનારાઓની સલામતી માટે આ ટ્રેનનો આશિર્વાદરૂપ પુરવાર થાય છે. કુલુ ખાતે આવેલી પાર્વતી નદીના કાંઠે વસેલું પ્રાકૃતિક સૌંદર્યથી છલોછલ ગામ એટલે કસોલ. એક હિલ સ્ટેશન જે જોઈએ તે બધું કસોલમાં મળી રહે. અહીંની ખીર ગંગા ટ્રેકરોમાં ખૂબ પ્રિય છે. મજાની વાત એ છે કે અહીં મોટા પ્રમાણમાં વસતા ઈઝરાયેલીઓ પ્રવાસીઓને તેમના સ્થાનિક ભોજનનો આસ્વાદ કરાવે છે. પર્યટકો વીકએન્ડમાં હિમાલયના આ પર્યટન સ્થળ પર મોટા પ્રમાણમાં ઉમટી પડે છે.

લાંબા વીકએન્ડ માટે સહેલગાહે જવા ઈચ્છતા કિશોર/કિશોરીઓ માટે ગોર્કાઈ સરસ સ્થળ છે. બેંગલોર પાસે આવેલા આ બીચ ડેસ્ટિનેશનના કેન્દ્ર સ્થાને છે 'ઓમ' બીચ. મજાની વાત એ છે કે આ રળિયામણા દરિયાકાંઠે વસતા માછીમારો પ્રવાસીઓને નિ:શુલ્ક માછીમારી કરાવે છે. વળી અહીં મર્યાદિત ખર્ચમાં હોમસ્ટે ઉપલબ્ધ હોવાથી તરુણ વયના લોકોને મોંઘી હોટેલમાં ઉતરવાની ચિંતા નથી રહેતી અને સ્થાનિક વાનગીઓનો સ્વાદ માણવા મળે છે તે છોગામાં. અહીં પર્યટકોને બનાના બોટ રાઈડ, જેટ સ્કીઈંગ અને સ્પીડ બોટિંગ જેવી વોટર એક્ટિવિટીઝનો લહાવો પણ મળે છે. સહેલાણીઓ આહો તે બીચ પર કેમ્પફાયર કરીને સ્થાનિક સંગીતનો આનંદ પણ લઈ શકે છે. સાહસિક યુવાનો / યુવતીઓ માટે ઋષિકેશ મજાનું સ્થળ છે. અહીં તેમને વાઈટ વોટર રાફ્ટિંગ, બંજ જમ્પિંગ, કેયાકિંગ અને કેમ્પિંગનો આનંદ માણવાની તક મળી રહે છે. વળી ગંગા કિનારે આવેલા કેમ્પસમાં એકથી બે રિવર રાફ્ટિંગ ટ્રીપ, આખા દિવસના ભોજન સહિત ટેન્ટમાં રહેવાની વ્યવસ્થા સાથેના પેકેજ મળે છે.

ટ્રેકરો અને સાહસિકો માટે વધુ એક ડેસ્ટિનેશન એટલે મેકલીઓડ ગંજ. પંજાબના પઠાણકોટથી બસ પકડીને ધરમશાલાના ઉપનગરમાં આવેલા મેકલીઓડ ગંજ ખાતે પહોંચી શકાય છે. તિબેટિયનોની બહોળી વસતિ ધરાવતા આ હિલ સ્ટેશન પર બૌદ્ધ સાધુઓના રહેઠાણો અને મંદિરો આવેલા છે. અહીંથી હિમાલયની ટેકરીઓનું અવર્ણનીય સૌંદર્ય માણવાનો લહાવો લેવા જેવો છે. જે વ્યક્તિ આ સ્થળે એકલી ટ્રેકિંગ કરવા માગતી હોય તેને માટે ટ્રાપુડ ટ્રેક ઉત્તમ ગણાય છે. અહીં તેને નજીવા ખર્ચે રહેણાંક તેમ જ ખીણ અને ટેકરી માટે ગાઈડ ટૂર્સ મળી રહે છે. પર્યટકો અહીં તિબેટિયન વાનગીઓનો આસ્વાદ પણ લઈ શકે છે.

વિશેષ

ધોલેરા SIRમાં લેટેસ્ટ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ડેવલોપમેન્ટ

ગુજરાતના વિકાસયાત્રાના ઈતિહાસમાં ધોલેરા સ્પેશિયલ ઈન્વેસ્ટમેન્ટ રીજન એક દુરદર્શી અને મહત્વાકાંક્ષી અધ્યાય તરીકે પ્રસિદ્ધ થઈ રહ્યો છે. દિલ્હી-પ્રોત્સાહક નીતિઓથી દેશી તેમજ વિદેશી રોકાણકારોમાં વિશ્વાસ વધ્યો છે.

મુંબઈ ઈન્ડસ્ટ્રીયલ કોરિડોરનો અભિન્ન ભાગ ગણાતો ધોલેરા SIR દેશનું પ્રથમ ગ્રીનફિલ્ડ સ્માર્ટ ઈન્ડસ્ટ્રીયલ શહેર છે, જે ભવિષ્યના ભારતની ઝલક આપે છે. પરંપરાગત ઔદ્યોગિક વિસ્તારોની મર્યાદાઓને તોડીને ધોલેરા આયોજનબદ્ધ વિકાસ, આધુનિક ટેકનોલોજી અને ઈકો ફ્રેન્ડલી વિચારધારાને એક સાથે જોડે છે.

ધોલેરા જીઈઈનું ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર સંપૂર્ણપણે પૂર્વ આયોજન આધારિત છે. અહીં રસ્તાઓ માત્ર વાહન વ્યવહાર માટે નહીં પરંતુ ભવિષ્યની જરૂરિયાતોને ધ્યાનમાં રાખીને બનાવવામાં આવ્યા છે. વિશાળ રોડ નેટવર્ક સાથે અંડરગ્રાઉન્ડ યુટિલિટી કોરિડોરની વ્યવસ્થા છે, જેમાં પાણી પુરવઠો, ગટર, વીજળી, ગેસ અને ટેલિકોમ સેવાઓ એક સંકલિત સિસ્ટમ હેઠળ સંચાલિત થાય છે. આ વ્યવસ્થાથી શહેરની સપાટી પર ખોદકામની જરૂરિયાત ઘટે છે અને જાળવણી સરળ બને છે.

ડિજિટલ ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર ધોલેરાની વિશેષ ઓળખ છે. સ્માર્ટ સિટી સંકલ્પનાને સાકાર કરવા માટે અહીં હાઈસ્પીડ ફાઈબર ઓપ્ટિક નેટવર્ક, સ્માર્ટ સ્ટ્રીટ લાઈટિંગ, ટ્રાફિક સેન્સર્સ અને સીસીટીવી સર્વેલન્સ સિસ્ટમ સ્થાપિત કરવામાં આવી છે. એક ઈન્ટિગ્રેટેડ કમાન્ડ એન્ડ કંટ્રોલ સેન્ટર દ્વારા સમગ્ર શહેરની કામગીરી પર નજર રાખવામાં આવે છે, જેના કારણે સુરક્ષા, ટ્રાફિક મેનેજમેન્ટ અને ઈમરજન્સી પ્રતિસાદ વધુ ઝડપી અને અસરકારક બને છે.

ઊર્જા ક્ષેત્રે ધોલેરા SIRને સ્વચ્છ અને ટકાઉ વિકાસનું મોડેલ બનાવવા પર ભાર છે. સોલાર અને પવન ઊર્જાનો વ્યાપક ઉપયોગ કરીને અહીં ઉદ્યોગો અને રહેણાંક વિસ્તારોને ગ્રીન એનર્જી પૂરી પાડવાનો પ્રયાસ થઈ રહ્યો છે. સ્માર્ટ ગ્રિડ સિસ્ટમથી વીજ વપરાશનું સંચાલન વધુ કાર્યક્ષમ બને છે અને ઊર્જા નુકસાન ઘટાડવામાં મદદ મળે છે. આ અભિગમ માત્ર પર્યાવરણ સંરક્ષણ માટે નહીં પરંતુ ઉદ્યોગોના ખર્ચ ઘટાડવા માટે પણ લાભદાયક સાબિત થશે.

પરિવહન અને કનેક્ટિવિટી ધોલેરાના વિકાસનું મુખ્ય આધારસ્તંભ છે. અમદાવાદ-ધોલેરા એક્સપ્રેસવે દ્વારા રાજ્યની આર્થિક રાજધાની સાથે ઝડપી જોડાણ સુનિશ્ચિત થાય છે. પ્રસ્તાવિત મેટ્રો રેલ અને નજીકનું આંતરરાષ્ટ્રીય એરપોર્ટ ધોલેરાને વૈશ્વિક નકશા પર સ્થાન અપાવશે. દરિયાઈ બંદરો સાથેનું મજબૂત જોડાણ લોજિસ્ટિક્સ અને નિકાસ આધારિત ઉદ્યોગો માટે નવી શક્યતાઓ ઊભી કરે છે.

પાણી વ્યવસ્થાપન અને પર્યાવરણ સંરક્ષણ માટે ધોલેરામાં આધુનિક વિચારસરણી અપનાવવામાં આવી છે. વરસાદી પાણી સંગ્રહ, ગંદા પાણીનું શુદ્ધિકરણ અને પુનઃઉપયોગ તથા ઝીરો લિક્વિડ ડિસ્ચાર્જ જેવી પદ્ધતિઓ દ્વારા કુદરતી સંસાધનોનું સંરક્ષણ થાય છે. શહેરમાં હરિત પહોંચાણ, ખુલ્લી જગ્યા અને પર્યાવરણમૈત્રી બાંધકામને પ્રોત્સાહન આપવામાં આવ્યું છે, જેથી વિકાસ સાથે જીવનની ગુણવત્તા જળવહવામાં આવ્યું છે, જેથી વિકાસ સાથે જીવનની ગુણવત્તા જળવહવામાં આવ્યું છે.

ધોલેરા જીઈઈને માત્ર ઔદ્યોગિક કેન્દ્ર નહીં પરંતુ સ્વયંપૂર્ણ શહેર તરીકે વિકસાવવામાં આવી રહ્યું છે. અહીં રહેણાંક વિસ્તારો, શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ, આરોગ્ય સુવિધાઓ, વ્યાપારી કેન્દ્રો અને મનોરંજન માટેની જગ્યા એકસાથે વિકસે છે. અહીં આધુનિક પ્રકારના રિસોર્ટ તથા ફાઈવ સ્ટાર ક્લબનું નિર્માણ પણ થઈ રહ્યું છે. આથી કામદારો, ઉદ્યોગપતિઓ અને તેમના પરિવારોને સંતુલિત અને સુવિધાસભર જીવનશૈલી મળશે.

સરકાર દ્વારા અપનાવવામાં આવેલી નીતિગત સરળતાઓ ધોલેરાને રોકાણ માટે આકર્ષક બનાવે છે. સિંગલ વિન્ડો ક્લિયરન્સ, પારદર્શક પ્રશાસન અને પ્રોત્સાહક નીતિઓથી દેશી તેમજ વિદેશી રોકાણકારોમાં વિશ્વાસ વધ્યો છે. પબ્લિક-પ્રાઈવેટ પાર્ટનરશિપ મોડલ દ્વારા મોટા ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પ્રોજેક્ટ્સ ઝડપથી અમલમાં આવી રહ્યા છે. આ રીતે ધોલેરા સ્પેશિયલ ઈન્વેસ્ટમેન્ટ રીજન આધુનિક ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર, ટેકનોલોજી અને ટકાઉ વિકાસનું સંકલિત મોડેલ બની રહ્યો છે. તે માત્ર ગુજરાત નહીં પરંતુ સમગ્ર ભારત માટે ભવિષ્યના ઔદ્યોગિક અને શહેરી વિકાસની દિશા નક્કી કરતું ઉદાહરણ સાબિત થવાની ક્ષમતા ધરાવે છે. ધોલેરા જીઈઈના કારણે ભાવનગરના ઔદ્યોગિક વિકાસમાં થનારી પ્રગતિ નો લાભ નજીકના જિલ્લાઓ જેવા કે અમરેલી બોટાદ સુરેન્દ્રનગરને પણ મળશે.

અમરેલી પંચકાના પીપાવાવ પોર્ટ નો પણ વિકાસ થશે સૌથી વધુ લાભ નજીકના બંધરોને પ્રાપ્ત થશે જેને કારણે અમરેલી વિસ્તારોમાં વિકાસની નવી તક ઉભી થશે એક દ્રષ્ટિએ જોઈએ તો સમગ્ર સૌરાષ્ટ્ર અને ગુજરાત માટે આ ઉદ્યોગિક વિસ્તાર વિકાસનું મોડેલ બની રહ્યું છે. ધોલેરા જીઈઈના વિકાસથી ભાવનગરને આધુનિક ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર અને વૈશ્વિક બજારો સાથે વધુ મજબૂત જોડાણ મળશે. સુધારેલી રોડ અને રેલ કનેક્ટિવિટીથી કાચા માલની આવક અને તૈયાર માલની નિકાસ સરળ બનશે.

ધોલેરામાં સ્થપાતા મોટા ઉદ્યોગો માટે સખાવર અને સહાયક ઉદ્યોગોની જરૂરિયાત ઊભી થશે, જેમાં ભાવનગર મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવી શકે છે. નાના અને મધ્યમ ઉદ્યોગો માટે આ નવી બજાર તકો લાવશે, જેના કારણે સ્થાનિક ઉદ્યોગોને વિસ્તરણનો અવસર મળશે. રોજગારની દ્રષ્ટિએ પણ ભાવનગરને મોટો લાભ મળશે. ધોલેરામાં સર્જાતા રોજગારના અવસરોથી ભાવનગરના યુવાનોને નજીકમાં કામની તક મળશે, જેના કારણે સ્થળાંતર ઘટશે. સાથે સાથે કુશળતા વિકાસ કેન્દ્રો અને તાલીમ સંસ્થાઓ ઉભી થવાથી માનવ સંસાધન વધુ સક્ષમ બનશે.

લોજિસ્ટિક્સ, વેરહાઉસિંગ અને સર્વિસ સેક્ટરમાં ભાવનગરનો વિકાસ ઝડપી બનશે. બંદર આધારિત

અમરેલી પંચકાના પીપાવાવ પોર્ટ નો પણ વિકાસ થશે સૌથી વધુ લાભ નજીકના બંધરોને પ્રાપ્ત થશે જેને કારણે અમરેલી વિસ્તારોમાં વિકાસની નવી તક ઉભી થશે એક દ્રષ્ટિએ જોઈએ તો સમગ્ર સૌરાષ્ટ્ર અને ગુજરાત માટે આ ઉદ્યોગિક વિસ્તાર વિકાસનું મોડેલ બની રહ્યું છે. ધોલેરા જીઈઈના વિકાસથી ભાવનગરને આધુનિક ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર અને વૈશ્વિક બજારો સાથે વધુ મજબૂત જોડાણ મળશે. સુધારેલી રોડ અને રેલ કનેક્ટિવિટીથી કાચા માલની આવક અને તૈયાર માલની નિકાસ સરળ બનશે.

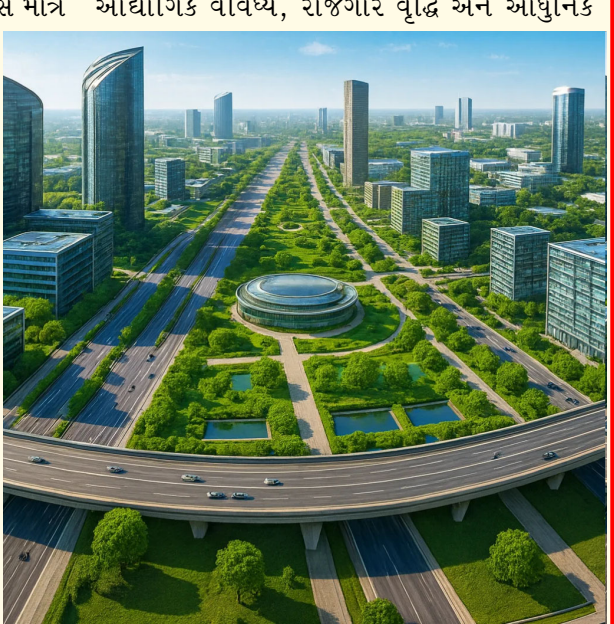
ધોલેરામાં સ્થપાતા મોટા ઉદ્યોગો માટે સખાવર અને સહાયક ઉદ્યોગોની જરૂરિયાત ઊભી થશે, જેમાં ભાવનગર મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવી શકે છે. નાના અને મધ્યમ ઉદ્યોગો માટે આ નવી બજાર તકો લાવશે, જેના કારણે સ્થાનિક ઉદ્યોગોને વિસ્તરણનો અવસર મળશે. રોજગારની દ્રષ્ટિએ પણ ભાવનગરને મોટો લાભ મળશે. ધોલેરામાં સર્જાતા રોજગારના અવસરોથી ભાવનગરના યુવાનોને નજીકમાં કામની તક મળશે, જેના કારણે સ્થળાંતર ઘટશે. સાથે સાથે કુશળતા વિકાસ કેન્દ્રો અને તાલીમ સંસ્થાઓ ઉભી થવાથી માનવ સંસાધન વધુ સક્ષમ બનશે.

લોજિસ્ટિક્સ, વેરહાઉસિંગ અને સર્વિસ સેક્ટરમાં ભાવનગરનો વિકાસ ઝડપી બનશે. બંદર આધારિત

પ્રવૃત્તિઓ અને ટ્રાન્સપોર્ટ સેવાઓમાં વધારાથી સ્થાનિક અર્થતંત્રને ગતિ મળશે. આ ઉપરાંત રિયલ એસ્ટેટ, શિક્ષણ અને આરોગ્ય ક્ષેત્રે પણ રોકાણ વધશે.

સમગ્ર રીતે જોવામાં આવે તો ધોલેરા જીઈઈ ભાવનગર માટે વિકાસનું પ્રેરક બળ સાબિત થશે. ઔદ્યોગિક વૈવિધ્ય, રોજગાર વૃદ્ધિ અને આધુનિક ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર સાથે ભાવનગર આગામી વર્ષોમાં એક મજબૂત ઔદ્યોગિક હબ તરીકે વિકસી શકે છે, જે સમગ્ર સૌરાષ્ટ્રના આર્થિક વિકાસને નવી ઊંચાઈ આપશે.

ભાવનગરમાં સ્થાપિત થનારા શીપ બિલ્ડિંગ યાર્ડ તથા વિહિલક યાર્ડને પણ આના કારણે મોટો લાભ થશે એકંદર ભાવનગર વિસ્તારમાં ઔદ્યોગિક વિકાસની નવી દિશાઓ ખુલશે...

આસપાસ ચોપાસ સુરેશ ભટ્ટ